

κο στὰ κράα τοῦ λουτροῦ. Καὶ ὁ δραγᾶτης ὁ μικρὸς νὰ πλέγῃ τὸν καλὸν ἀκριδολόγο τοῦ ἀτάραχος, μπουρλιάζοντας τὶς ράπες στὶς σκουνόβερρες· χωρὶς λεφτὸ νὰ δίνη οὔτε γιὰ τὸ σακκοῦλι του, οὔτε καὶ τόσο τόσο γιὰ τὰμπέλι του· νὰ καμαρώνῃ κιόλα τὸ καλὸ του πλέξιμο. Κι ἀκόμα στὸ καρκὶ νὰ βλέπῃς σκαλισμένο ὁλοτρόγυρα ἀγκλωτὸ χροτάρι κατατρούφερο ποῦ νὰ φαντάζῃ ἐκπληκτικὰ κι ἀλλοτινὰ στὸν κάθε ποῦ τὸ βλέπει ἀπὸ κάθε μιὰ μεριά, λές κ' εἶνε θάμα ἀπὸ τὰ θάματα, νὰ σοῦ γυρίξῃ τὸ μυαλό. Καὶ τοῦτο τὸ καρκὶ τίς προχάλλες ἐγὼ τ' ἀγόρασα ἀπὸ ἕνα νε βαρκάρη Καλυδωνιάτη καὶ τοῦ ἔδωσα μιὰ γίδα καὶ ἕνα μεγάλο κεφαλότυρο πηγμένο ἀπὸ ἀτάσπερο ἀφρόγαλα. Καὶ δὲν τ' ἀκούμπησα στὰ χεῖλιά μου ποτέ, μόν' τόχω πάντα κατακάθαρο κι ἀνέγγιχτο. Γιὰ τοῦτο λέω πὼς θὰ σέ φχαριστήσω πλεῖστο. Καὶ σὺ πάλι, ἂν μ' ἀγαπᾷς, θὰ μοῦ τὸ τραγοῦδῆσῃς τὸ ἀγαπημένο τὸ τραγοῦδι σου, χωρὶς νὰ σέ φρονήσω στὸ παραμικρὸ, ἀγαπημένε μου Βοσνέ. Κάμε λοιπὸν τὴ γνώμη μου καὶ σὺ. Γιατὶ στὸν Ἀδὴ κάτω, ξέρε το, δὲ θὰ τὰ πάρῃς τὰ πανώρια τὰ τραγοῦδία σου. Ἐκεῖ ὅλα τ' ἀλησμονάει κανεῖς.

Θύρση: «Τὸ τραγοῦδι τοῦ Ἀδάρη».

Γιῶδης: Μὲν νὰ γεμίσῃ τὸ καλὸ σου στόμα, Θύρση μου γλυκὲ κερήθρες νὰ γεμίσῃ κατ' ἀγλυκες· καὶ τροφαντὰ ἀσκάδια τοῦ Αἰγίλιου ὁλοένα νὰ μα-σᾷς, ποῦ τραγοῦδᾷς καὶ ἀπὸ τὸν τζιτζικα καλῆτερα. Καὶ τόρα· μὲ γειά σου τὸ πανώριο τὸ καρκί. Δὲς κιόλα πὼς μ' ἀσκαδοῦλᾷ μεθυστικά. Λές κ' ἐξ-πλύθηκε στῶν ὤρων τίς κρουσταλλένιες βρύσες. Καὶ σὺ, καλὴ Κισσιθί μου, ἔλα γλήγορα ἐδῶ. Καὶ σὺ ὁ ἴδιος, Θύρση, ἄρμεχ' τιν...

(Καρδαμύνη).

Κ. ΠΑΣΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΗΝΟΝ

(Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς).

Διήλομεν δύο ἡμέρας ἐν Τήνῳ. Ἴσως θὰ ἤκουσες ἐκ περιγραφῶν καὶ διηγήσεων περὶ τῆς αὐτοῦ πανελληνίου πανηγύρεως, εἰς ἣν συρρέουν ἀπὸ τῶν ἐσχαιτῶν τῆς Ἀνατολῆς πλήθη προσκυνητῶν. Ἡ νῆσος εἶνε εὐκρατὴς καὶ ἀνοικτόκαρδος. Ἡ ἀπὸ τοῦ ἀτμοσφαιρίου θέα τῆς γραφικωτάτης, μὲ τὰς λευκὰς οἰκίας τῆς, τὰ κωδωνοστάσια τῶν ναῶν τῆς, καὶ τοὺς γύρω γλυερούς λόφους τῆς, καὶ τὸ ἄνωθεν ἐπὶ ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου, δεσπόζον κατὰστη-μα τῆς Εὐαγγελιστρίας. Αἱ ὁδοὶ τῆς βρῖθουν τὴν ἡμέραν προσκυνητῶν μὲ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἀμφιέσεων. Ἡ εὐρεὶα λεωφόρος, ἡ ἄγρυτα ἀπὸ τῆς προ-κυμαλίας εἰς τὸν Νεὸν τῆς Θεομήτορος, ἀληθὴς ἀνθρωποπαλάρριον. Κύματα κόσμου καὶ βοῇ ἀπε-ρίγραπτος. Ἐκτερέωθεν τῆς μεγάλης ὁδοῦ, ὅλα

τὰ εἶδη τῶν αὐτοσχεδίων μικροπωλείων, χωρὶς νὰ λείπουν διπλαὶ σειραὶ ἐπαϊτῶν ἀναπήρων, χωλῶν, παραλυτικῶν, κοφλαλῶν, ἐρχομένων ἐκεῖ ἐξ ἐπαγ-γέλματος, ὅχι τόσον διὰ νὰ ἐκλιπαρῇσιν τὸ ἔλεος τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης, ἀλλὰ τὰ κέρματα τῶν διαβρωτῶν. Καὶ διατραγωδοῦν διὰ κραυγῶν ἀπαι-σίων τὴν συμφορὰν των, εἰς ὅλους τοὺς τόνους τῆς ἀνθρωπίνης ἀθλιότητος. Ἐπάνω εἰς τὰ προαύ-λια καὶ ὑπὸ τοὺς ἐκτενεῖς θόλους τοῦ Ναοῦ καὶ τῶν Κελλίων τοῦ καταστήματος, ὁ συνωστισμὸς μέ-χρι ἀσφυξίας. Εἰς τοὺς ὑπογείους δὲ σκοτεινοὺς καὶ πνιγροὺς θόλους τῆς Εἰρέσεως, τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν ἀποτελεῖ ὄγκον συμπαγῆ. Καὶ προσ-έρχεται ἐκεῖ πᾶσα εὐσεβὴς ψυχὴ ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία, ὠπλισμένη διὰ τῆς πίστεως, ἀπεκδέ-χεται τὴν χάριν τῆς Παναχίας. Ὡ! τί δύναμις με-γάλη εἶνε ἡ πίστις!

Κάτω εἰς τὴν πόλιν, ἀληθὴς κυκεὼν. Κάθε σπιτί ἔχει μεταβληθῇ εἰς πρόχειρον ξενῶνα. Φαν-τασθῆτε 20,000 ἀνθρώπων! λατέρνας, βιολιά, λαοῦτα, φωναὶ ἀχθοφύρων, ὠρυγαὶ ἐπαϊτῶν, δια-λχλήματα ἐμπορευμάτων, κραυγαὶ βεβακχυμέναι ἐκ τῶν καπηλείων, κωδωνοκρουσίαι, κρότοι πυρο-βόλων, ἀποτελοῦν ἀληθὲς πανδαιμόνιον!

Ἄλλ' ἡμεῖς φεύγομεν μακρὰν τῆς τύχης ἐκεῖ-νης. Ἐπάνω ἐκεῖ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐγγύς βου-νοῦ λευκάζει ἡ Μονὴ τῶν καλογραίων. Ἀνερχό-μεθα ἐκεῖ ἐπὶ ἡμιόνων, δι' ἐλικοειδῶν ἀνωφερῶν καὶ πετρωδῶν δρόμων, μετὰ πλείστων ἄλλων συνοδοιπόρων, οὓς συναντῶμεν καθ' ὁδόν, τῶν μὲν πεζῶν, τῶν δὲ ἐπὶ ὑποζυγίων, ἀναβιανόντων πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Μοναστηρίου. Ἐν αὐτῷ διατιῶν-ται περὶ τὰς 120 καλογραῖαι, ὧν πλείσται δρο-σερεῖς ἡλικίας. Ἄλλ' ἡ Μονὴ δὲν εἶνε κοινό-βιος. Ἐκάστη ζῇ ἐξ ἰδίων, ἐκ τῶν προϊόντων τῆς χειροτεχνίας τῆς ἢ ἐκ μικροῦ βοηθήματος, τὸ ὅποιον δίδει τὸ ταμεῖον τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἡ τοποθεσία εἶνε λαμπρὰ, κάτω φαίνεται ὡς σκηνογραφία ἡ πόλις τῆς Τήνου, τῆς ὃ θόρυβος τῆς πανηγύρεως φθάνει ἀσθενὴς μέχρις ἡμῶν, καὶ ὁ λιμὴν ἐγκολπούμενος περὶ τὰ τριάκοντα ἀτμό-πλοια, τὰ ὅποια ἀπεβίβασαν ἢ ἀναμένουν τοὺς προσκυνητάς. Μακρόθεν ἡ θάλασσα τοῦ Αἰγαίου ἐκτείνεται βαθυκύανος, ἐρ' ἥς διαγράφονται αἱ γύ-ρω νῆσοι, ἡ Σύρος ἡ Μύκονος, ἡ Δῆλος, ὅπου τὸ πάλαι ὁ περίφημος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος— καὶ ἀποτέρω ἡ Πάρος καὶ ἡ Νάξος.— Ὡ! τί ὡ-ραῖον θέαμα!

Αἱ Καλογραῖαι, αἱ πλείσται μὲ τὰ κἀνίστρα τῶν χειροτεχνημάτων των, κάθηνται σεμναὶ εἰς τὰ πεζούλια τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ καὶ ἀναμένου-σιν ἀγοραστὰς ἐκ τῶν πηγαινοερχομένων ξένων, ἐνῶ ἄλλαι διακονοῦσιν ἐπάνω εἰς τὸ ἡγουμενεῖον προσφέρουσαι γλυκὸ καὶ καρπὲ, ἄλλαι δὲ ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, ψάλλουσι τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ.

“Ω! τὰ δύσμοιρα πλάσματα, τὰ ὅποια ἀπέρριψεν ἐκεῖ ὁ λίψ τῆς δυστυχίας, τίς οἶδε, τῆς ἀπελπίσας, τῆς κοινωνικῆς ἀδιαφορίας, ἂν μὴ καὶ ἡ πίστις καὶ ὁ θρησκευτικὸς φανατισμός. Ἐκίστη μοναχὴ ἔχει καὶ τὴν ἱστορίαν της, ἢ μᾶλλον τὴν τραγωδίαν της. Ὑμεῖς φιλοξενούμεθα εἰς τὸ μικρὸν πλὴν καθάριον καὶ νοικοκυρευμένον κελλί μιᾶς συγγενοῦς μου μεσήλικος, ἀγαθῆς καὶ εὐγενοῦς τὰ αἰσθήματα, ἀλλὰ δυστυχούς. “Ω! πολὺ δυστυχημένης γυναικὸς! Τὸ μυθιστόρημά της κινεῖ εἰς δάκρυα. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὸ σπιτάκι της ἦτο ἐν τῶν εὐπορωτέων τοῦ γειτονικοῦ χωρίου, φημιζόμενον ἐπὶ φιλοξενίᾳ. Ἐζῆ εὐτυχῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ της. Ἀλλ’ ἔχασεν ἀλληλοδιὰδόχως ἑπτὰ παιδιὰ· τῆς εἶχε μείνει ἐν, τὸ τελευταῖον: εὐμορφὸ παλληκάρι 22 χρονῶν. Τὸ ἐκμάρωνε μὲ λαχτάρα, αὐτὴ καὶ ὁ ἄνδρας της. Τὸ χαϊδεύοντο καμὰρι τοῦ χωριοῦ, τὸ ὅποιον ἐγλυκοκύταζαν ὄλαις, ἢ κοπέλλαις, καὶ τὸ ἐκαλοῦντο τυχίζαν. Ἀλλὰ, ἓνα βράδυ, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸ κυνήγι ὅπου τὸν κατέλαβε ῥαγδαία καὶ τρομερὰ καταιγίς, καὶ θελήσας νὰ διέλθῃ ἐπὶ τῆς ἡμιόλου τὸν χεῖμαρρον, ὃν ἀπετέλεσαν τὰ ὄμβρια ὕδατα ὀρμητικώτατον, παρεσύρθη, κατεποντίσθη, ἐξηφανίσθη εἰς τὴν θάλασσαν, χωρὶς οὐδ’ ἔχνος νὰ ἀνευρεθῇ!... Μετ’ ὀλίγους μῆνας ὁ πατέρας του ἀπέθανεν ἀπὸ μακραςμὸν. τὸ σπῆτι της ἐρήμαξε, καὶ αὐτὴ δὲν ἐτρελλάθηκε μὲν, δὲν ἐπεσεν ἀπὸ κανένα βράχον νὰ σκοτωθῇ, ἀλλὰ τί τάχα; Συνέλεξε τὰ ῥάκη τῆς καρδίας της, τὰ συντρίμματα τῆς ζωῆς της καὶ ἐνταφιάσθη ἐκεῖ. διὰ νὰ κλαίῃ ἀδιάκοπα μέσα εἰς τὸ ἔρημο κελλί της τὴν μαύρη της, τὴν ἀξημέρωτὴ συμφορὰ της! “Ω! Πρόνοια, Πρόνοια! ποῦ ἡ χεῖρ σου ἡ δικαία!

Κατόπιν τοιούτων συγκινήσεων, ἀλλεπαλλήλων, ποικίλων, ἀποτόμων, ἀνεξελήπτων, μετέβημεν εἰς Σύρον, ὅπου μετὰ διήμερον εὐχάριστον διαμονήν, κατῆλθομεν ἐνταῦθα τὴν Μεγ. τρίτην.

Κ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ.

H. ARDEL

ΚΑΡΔΙΑ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΤΟΥ

(Ἰδε σελ. 55).

Ἐγυρε τὴν κεφαλὴν, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ μιλήσῃ. Ἄλλο τίποτε δὲν ἠσθάνετο πλέον παρὰ τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ βλέμματός, ποῦ ἐστήριζεν ἐπάνω της. Καὶ τῆς ἐφαίνετο ὅτι ἡ ζωὴ της ὅλη ἀπεκρυστάλλουτο εἰς τὴν ἐντύπωσιν τῆς ξεχωριστῆς αὐτῆς γλυκύτητος ποῦ ἀφύπνιζε μέσα της ἐκεῖνο τὸ βλέμμα. Καὶ ἐπεκράτησεν μετὰ τῶν ἡ ἀπαράτητος ἐκείνη σιωπῇ, ὅπως εἰς τὰς στιγμὰς κατὰ τὰς ὁ-

ποίας περισυλλέγονται αἱ ψυχαί· ἔπειτα ὁ Ροβέρτος ἐξηκολούθησε μὲ φωνὴν τρέμουσαν:

— Αἴλιαν, ἔχεις ἀρκετὰ μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ διὰ νὰ γίνης σύζυγός μου;

Παρετῆρει, ἱκετευτικῶς τὴν νεάνιδα, ἡ ὁποία τὸν ἤκουε πλέουσα μέσα εἰς πέλαιος ἀμέτρου ἀνακουφίσεως... Μήπως δὲν ἤκουσε καλὰ; Ἦτο δυνατόν νὰ θέλῃ νὰ κάμῃ γυναικὰ τοῦ μίαν μικρὰν κόρην, ὡς αὐτὴ, καὶ νὰ τὴν ἀγαπᾷ τόσον ὅσον αὐτὴ τὸν ἡγάπα. μεθ’ ὅλας τὰς μοχθηρὰς ἀποκαλύψεις τῆς Ἰσαβέλλας, λησμονημένας ἤδη ὡς κακὸν ὄνειρον.

— Ἀγαπητό μου παιδί, ἐψιθύρισε λαμβάνων τὰς λεπτοφυεῖς χεῖρας της ἐντὸς τῶν ἰδικῶν του, μήπως εἶναι πολὺ αὐτὸ ποῦ ζητῶ; διατί δὲν ἀπαντᾷς;

— Διότι ἔχω πολλὴν χαρὰν μὲς τὴν καρδιά, εἶπεν ἀνυψώουσα τέλος ἐπ’ αὐτοῦ τοὺς μεγάλους καὶ βαθεῖς ὀφθαλμούς της, τοὺς ὁποίους αἰφνίδια δάκρυα ἐθόλωναν. Ἐδοκίμαζε τόσον σφοδρὰν συγκίνησιν εὐτυχίας, ὥστε αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἐντύπωσις μετεβάλλετο εἰς ὀδύνην.

— Αἴλιαν, θὰ ἤθελα νὰ ἤκουα ἀπὸ τὰ χεῖλη σου νὰ μοῦ τὸ πῆς ὅτι συγκατίθεσαι νὰ ζήσης μαζί μου πάντοτε.

Καὶ ἐκείνη ἀπεκοίθη, μεταχειριζομένη τὰς ιδίας λέξεις τοῦ ἀγγλικοῦ Εὐχολογίου.

— Ναί, πάντοτε, καὶ εἰς τὴν χαρὰν καὶ εἰς τὴν θλίψιν!

— Τέλος!!! εἶναι λοιπὸν ἀληθές ὅτι δύναμαι νὰ σ’ ὀνομάσω τώρα πλέον Αἴλιαν μου.

Καὶ τότε διῆλθε πρὸ τοῦ νοῦ του τὸ ὄραμα τῆς τελευταίας ἐκείνης ἀπογευματινῆς, τὸν μάϊον, ὅτε ἡ Ἰσαβέλλα τὸν ἐβίβασε νάναχωρήσῃ διὰ τὸ Nevey. Ἦτο δυνατόν ὁ συγγραφεὺς, ὁ σκεπτικιστής, ὁ ἀπαισιόδοξος ποῦ ἤκουε τότε τὴν νεαρὰν χάραν, αὐτὸς ὁ ἴδιος τώρα νὰ αἰσθάνεται εἰς τὴν καρδίαν χαρὰν ἀμύθητον διότι ἓνα παιδί εἶχεν ἀπαγγεῖλῃ δι’ αὐτόν τὴν φράσιν τοῦ αἰωνίου ἔρωτος;

Δὲν κατώρθωσε νάναμνησθῇ πόσα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀληθινά, λεπτὰ εἶχον περάσῃ, ὅταν ἀποτόμως τοῦ ἐπῆλθεν ἡ ιδέα ὅτι ὤφειλε νάναχωρήσῃ. Ἐκινήθη, καὶ ἐκείνη ἐμάντευσε τὴν σκέψιν του ἀπὸ τῆς ματιᾶς ποῦ ἔρριξε πρὸς τὴν λίμνην, ὅπου ἐφαίνετο ἡ αὐλαξ ἀτμοπλοίου διελθόντος.

— Θεέ μου, εἶχα λησμονήσῃ! εἶναι λοιπὸν ἤδη ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως;

Ἦς ἀπάντησις, τὴν ἰδίαν στιγμὴν, ἠκούσθη ὁ κώδων τοῦ ξενοδοχείου ὅστις εἰδοποιεῖ κάθε πρωὶ τοὺς ταξιδιώτας ποῦ ἐπρόκειτο νάναχωρήσουν. Ἐσηκώθη καὶ ἐκείνη ἐπίσης, ἐνῶ εἶχε γίνῃ ὡχρὰ καὶ τῆς διέφυγε βαρὺς στεναγμός.

— “Ω! διατί μὲ ἀφίνεις; ἂν ἀναχωρήσῃς μοῦ φαίνεται πῶς δὲν θὰ ζαναῖδωθῶμεν πλέον... Μὴ φύγῃς.